

Deuteronomium 6:4-7

Opvoeden met

1 de goede belijdenis

2 het grote gebod

3 een geweldige roeping

Gemeente, doopouders,

Een brug is belangrijk. Een brug is de verbinding tussen twee stukken land. Zonder brug kun je niet naar de andere kant lopen. In de WO II werden bruggen vaak gebombardeerd. Dan werden de verbindinglijnen afgesneden. Want zonder brug was er geen doortocht mogelijk.

Nu, Deuteronomium 6 is een brug. In Deuteronomium 1-5 heeft Mozes het volk voorgesteld wat de HEERE heeft gedaan en gegeven. Uit Egypte geleid, door de woestijn, en Zijn 10 geboden gegeven. Gods daden van het verleden. En vanaf hoofdstuk 7 gaat het om het leven in Kanaän. Het leven in het beloofde land. En daartussen hoofdstuk 6, vooral onze tekstverzen, over de opvoeding. De brug tussen Gods daden en het leven voor Zijn Aangezicht. De Brug tussen Gods daden in het verleden en het leven met Hem in de toekomst. Logisch eigenlijk, dat die brug ook gebombardeerd wordt. Dat de duivel doet wat hij kan om die brug van de opvoeding uit te schakelen.

1 Dat begint met de goede belijdenis. Die uit twee delen bestaat: de HEERE is Eén, de Enige. Niemand is God behalve Hij. Hij geeft het heil. Hij geeft het volle heil. Daar heeft Hij ook niemand bij nodig. Als Vader, Zoon en Heilige Geest is Hij God, Die zaligmaakt. Volkomen. Verkiezend, verzoenend en vernieuwend. Niemand hoeft Hem te helpen of een bijdrage te leveren. Dat kan Hij Zelf volkomen. De Enige! Zo had Israel Hem leren kennen. En dat als belijdenis vastgelegd. Zo is dat doorgegaan. Is er beleden dat Hij de Drieënige God is. Hij maakt volkomen zalig. Voor al mijn nood: Hij is de Enige. Ik ben schuldig: Hij is Zaligmaker. Jezus. Ik ben zondig. Hij is Zaligmaker: de Heilige Geest. Ik ben dwaas. Hij is Zaligmaker: de Vader. De Enige voor al mijn nood. Het heil is des HEEREN. De goede belijdenis! Dat is de basis voor het gezinsleven, het gemeentelven. Die moet goed zijn! Want als die basis drassig is, dan zakt en zinkt alles scheef en weg. Het heil is des HEEREN. Dat bewaart voor een kampachtige opvoeding alsof alles van ons afhangt. Dat bewaart voor een twijfelmoedige opvoeding alsof het toch wel geen nut zal hebben. De HEERE is de God van volkomen heil. Zo heeft de Kerk haar God heeft leren kennen. Zo hebt u deze God hebt leren kennen.

Ja toch...?

En Hij is Eén, de Enige. Dat houdt ook in: Hij is Eén: betrouwbaar. Hij heeft geen dubbele bodem. Hij is zoals Hij zegt te zijn en zoals Hij Zich voordoet. Er zit niets achter waardoor Hij anders zal blijken te zijn dan Hij zegt. Hij is betrouwbaar. En daarom kent deze goede belijdenis het appel: vertrouw je aan Hem toe. Geef je aan hem over. Daar kom je nooit bedrogen mee uit. Wie zich aan Hem overgeeft vindt heil en zaligheid. Daar staan geen kleine lettertjes onder van mitsen en maren. Daar zit geen groot of zelfs maar klein risico aan vast. Vertrouw je aan Hem toe: Hij is Eén, de Enige, de Betrouwbare. Vertrouw uw opvoeding, uw kinderen aan Hem toe.

Het tweede deel van de belijdenis is, deze God, de Enige, is onze God. De God van ons, van onze kinderen, van Joah en Karel. In zonden ontvangen en geboren, daarom kinderen des toorns, in Adam aan allerhande ellende, aan de verdoemenis zelf onderworpen. Maar de HEERE is onze God. Waarom? Omdat Hij het zegt! Hij zei tegen Abraham: Ik zal u tot een God zijn en uw nageslacht na u. Dus de HEERE is onze God van jongs af aan, niet omdat wij dat willen, omdat wij daarvoor kiezen, omdat wij daarom vragen. Nee, maar omdat de HEERE dat wil. En omdat Hij dat bevestigt met de Heilige Doop. Ik ben u tot God: Vader, Zoon, Heilige Geest. En hoeveel mensen zijn er immers voor wie dat niet geldt? Die leven in het heidendom. In Nederland, in oerwouden van Afrika. Die bomen, de zon of voorouders aanbidden. Maar ons mag gelden: Ik trek u uit de duisternis van het heidendom. Ik draag u zodat u niet neerstort in de eeuwige dood. Hoe verdiend zou dat niet zijn? Maar Ik ben uw God. Ik draag u in Mijn handen. Dus is het waar: de HEERE is onze God.

Daar hebt u zojuist 'ja' op gezegd in de eerste doopvraag: hoewel onze kinderen in zonden ontvangen en geboren zijn of gij niet bekent dat zij in Christus geheiligd zijn? Dat Ik hun God ben. En hoe hebt u daar 'ja' op gezegd? Dat kan toch alleen maar vol verwondering. Wat een voorrecht, wat een reden tot dankbaarheid. Dat Gij onze God wilt zijn en bent. Niet gelaten in het heidendom, niet laten vallen in het verderf, maar hier gesteld. In Uw verbond.

Zo in Zijn armen liggen. Opgehaald uit het heidendom. Gedragen in Zijn verbond. En dan zijn er twee soorten verbondskinderen: er zijn er die zich uit die hand ontworstelen. Die terug willen. Terug naar de duisternis, terug naar de eeuwige dood. Die zichzelf willen verdrinken in het heidendom en in Gods toorn. Verbondskinderen. De HEERE is hun

God. Maar Hij zal hen treffen met Zijn wraak. En er zijn er die ook terug willen, die ook spartelen om los te komen. Ook weg willen van Hem. Maar de HEERE verhindert het. De HEERE wint hen in. en zij leren roepen: HEERE, wees mijn God, red mijn leven, bewaar mij voor mezelf, houd mij vast.

Wat voor verbondskind bent u, ben jij? De HEERE is onze God, maar wat voor kind zijn wij? Wat voor verbondskind?

2 En nu de opvoeding zeker? Als we weten Wie God is en wat de goede belijdenis is, dan ben je klaar om op te voeden. Nee! Want eerst wordt de pijn op ons eigen hart gericht. Hoe staan we zelf tegenover deze God? Dat is het grote gebod. Zo zult gij de HEERE uw God liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met al uw vermogen. Dan zien we dus dat die twee dingen samengaan. Het innerlijk, de liefde en het verlangen van het hart. En het uiterlijk: de vormen, regels en gewoonten. Die moet je nooit wegstrepen tegen elkaar. Ook niet als reactie op je eigen opvoeding dat je denkt: al die regels ben ik zat. Nee, beide zijn onmisbaar. Net als wanneer je een woestijn wil bevoeien, irrigeren. Dan heb je een bron/stuwmeer nodig met water én je hebt pijpleidingen nodig om het water in de woestijn te krijgen. Alleen maar pijpleidingen heb je niks aan. Maar alleen water in een stuwmeer dat zakt direct weg in de grond en komt niet verder zonder pijpleiding. Zo heb je water nodig: liefde, brandend hart van verlangen. En gewoontes en vormen. Alleen gewoonte en vormen zonder liefde draagt niks over. Maar alleen liefde zonder vormen zinkt weg en komt er niet.

Dat houdt in: Hem alleen dienen, Hem alleen vertrouwen, Hem alleen gehoorzaam, van Hem alleen alle goeds verwachten. Altijd volkomen alle afhankelijkheid van hem voelen, alle liefde tot Hem voelen, alle gehoorzaamheid aan Hem geven. Liefhebben is zou je kunnen zeggen: op de eerste plaats stellen. Dat je liever alles kwijtraakt misloopt dan dat je ook maar enigszins hem tekort zou doen. Want er is geen andere god, dus Hem alleen komt alle eer, liefde, dienst, gehoorzaamheid toe. Je zou dat kunnen vergelijken met een kompas. Een kompas heeft een naald die naar het noorden wijst. De magnetische noordpool trekt die naald aan. Zo hoort dat. Zo blijft dat, totdat je magneetjes in de buurt van het kompas wegzet. Magneetjes die door hun aantrekkingskracht de naald laten trillen en afbuigen. Uit zijn stand halen.

Wat een magneten zijn er. Die zo dicht bij je leven komen dat ze de gerichtheid op God af doen buigen. Je gehoorzaamheid, je concentratie in je gebed, je vertrouwen op Hem. Dat kan zijn je gezondheid, je werk, je opleiding, je sport, je man of vrouw, je gezin, je vrienden, je vrije tijd, je noem maar op, waardoor de gerichtheid op God onzuiver word. Je kunt zo met je gezondheid omgaan dat je niet afhankelijk van God je voelt. Je kunt zo met je werk omgaan dat je niet meer de tijd voor God hebt. Je kunt zo met je sport omgaan dat je niet de concentratie op God hebt. Je kunt zo met je man of vrouw omgaan dat je niet meer God op de eerste plaats hebt. Je kunt zo met je vrienden omgaan dat je niet meer gehoorzaam aan God bent.

De HEERE Die Zelf Eén is, Die de enige God is, Hij vraagt je ongedeelde hart. Heel je leven, al je liefde, gehoorzaamheid. Zo zult gij Hem liefhebben. Ergens vraagt de catechismus, in zondag 2: waaruit kent gij uw ellende? En het antwoord is uit de wet Gods. En dan komt het grote gebod. Mijn ellende is: ik heb God niet hartelijk lief. Al lijkt het aan de buitenkant soms best mee te vallen en aardig mee door te kunnen: de liefde ontbreekt. Sterker nog: ik ben geneigd om God en mijn naaste te haten. Precies ertegenin. Andere dingen als Noordpool en God voorzover ik Hem erbij kan passen. Voorzover ik Hem gebruiken kan, voorzover er tijd en ruimte voor over is. In plaats van liefhebben haten.

Is zo'n mens geschikt voor Gods koninkrijk? Nee, natuurlijk niet. Zo'n mens past niet in Gods rijk. Is daar een dissonant, en gevaar. Volstrekt onbruikbaar. Innerlijk precies tegengesteld aan hoe het moet zijn. Ik moet buiten blijven. Ik kan niet inkomen. Tenzij...tenzij ik wederom geboren word. De doop geeft het aan: dat wij in Gods rijk niet kunnen komen tenzij wij wederom geboren worden. Maar de Doop toont ook: Dat is in en door Hem. Christus. Dat Hij mij voor Zijn rekening neemt. Christus, Die God liefhad boven alles. Ten koste van alles. Altijd en tot elke prijs. Door niets Zich ervan af liet brengen. Hij brengt zondaren in Gods rijk. Door Zijn bloed verzoent Hij. Door Zijn Geest vernieuwt Hij. Hij biedt Zich aan. Hij zoekt en vindt het verlorene. Hij verzoent en vernieuwt. Hem kennen is God liefkrijgen. God, Die in Christus naar mij omzag. Mij verzoende. Mij wilde hebben. Mij gereed maakte voor Zijn rijk. Hem heb ik lief!

Hebt u God lief? Om de gave van Zijn Zoon? Omdat u anders ongeschikt zou zijn gebleven voor Zijn rijk, onbruikbaar, niet passend tussen de engelen en de zaligen? Buiten had moeten blijven naar recht. Maar wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad en Zijn

Zoon gegeven heeft. Die de ingang opende en Die ons hart vernieuwde. Hem heb ik lief.

Dan zullen deze woorden in uw hart zijn. Het hart is de plaats van wil en verlangen. Dan verlangt het hart naar die woorden van God. Verlangen naar Gods Naam, Gods Zoon, Gods geboden, Gods inzetten. Je verlangt ernaar en omsluit ze met de liefde van je hart. Je hart hongert en dorst naar de woorden en inzetten van God.

Dat beleet u in de 2^e doopvraag: of gij belijdt dat de leer der Kerk de waarachtige en volkomen leer der zaligheid is. Leer der zaligheid voor verlorenen. Dan beleet u dat met liefde, van harte. Dat u wat van de HEERE is liefhebt. Branden kunt van verlangen, verlangen naar Zijn dienst, naar Zijn geboden, naar Zijn eer en Naam.

Dat vraagt stille tijd. Elke dag weer. Om in persoonlijke stille tijd en omgang met God je hart week te maken. Te laten branden van verlangen. Maar ons hart is koud. Gods hart brandt van warmte en liefde. Net als een ijzer in de kachel. Dat wordt warm in de kachel, maar haal je het eruit, en het ligt een halve dag buiten de kachel, dan is het weer afgekoeld. Zo koelt je hart, je liefde af, zodra het buiten de omgang met God is. En dan doe je alles nog wel: je voedt op, je leest Bijbel, maar niet met liefde van je hart, niet met brandend verlangen, maar als sleur, als koude gewoonte.

Dat proeft een kind ook bij vader, moeder en anderen. Of dat zo ligt. Of we als ouders, opvoeders liefhebben. Graag de dienst van de HEERE waarnemen. Hoe we daarover praten. Welke sfeer we uitdragen. Als u zelf zuchtend naar de kerk gaat en klakkeloos de Bijbel leest denken onze kinderen ook er het hunne van als we het hen wel laten doen. En als onze kinderen geen open internet mogen en niet mogen vals spelen, maar ze zien dat vader wel een keer zich te buiten gaat, ze merken dat moeder wel een keer wat sjoemelt, dan is er veel bedorven. Tenzij dat we heel eerlijk voor onze kinderen schuld belijden en echt strijden om het nooit meer te doen.

3 Een geweldige roeping. Gij zult ze uw kinderen inscherpen. Daarom vanuit een hart dat God liefheeft en verlangt naar Hem: scherp het uw kinderen in. Inscherpen, dat is zoveel als ingraveren. Zoals je een tekst of afbeelding in hout snijdt met hamer en beitel. Hoe doe je dat? Met één grote klap? Nee, dan vliegen de splinters weg en je maakt meer stuk dan dat je bereikt. Maar telkens en geregeld inbeitelen,

voortdurend, consequent. Dat is inscherpen. Die ene keer met de vuist op tafel maakt meer stuk dan dat het goed doet. Maar regelmaat, consequent.

Inscherpen: herhaling en volharding. Van jongs af aan. Steeds het gebedje. Steeds de Psalm zingen. Steeds de geschiedenissen voorlezen. Als kinderen jong zij: ze krijgen er niet genoeg van, al is het steeds hetzelfde. Regelmaat en herhaling als het gaat om bidden, zingen, Bijbelse geschiedenissen. Voorlezen, ja daar moeten we zelf bij zijn, als je ze een dvd'tje geeft kun je zelf ondertussen wat anders doen. Lezen de vaders voor? En de moeders? En als uw kind dan eens niet wil? Ja het wil ook niet altijd tandenpoetsen, maar dan geeft u het ook de zin niet. Dan blijkt juist dat u het zo belangrijk en wezenlijk vindt dat het onopgeefbaar is. En later de kerkgeschiedenissen, nog weer wat later de kerkelijke belijdenissen, de boeken als de christenreis van Bunyan: inscherpen. Wat is de zondag vaak een mooie dag om daar wat extra aan te doen. Dat is de beitel.

En de hamer? Dat is het gebed. Gedragen door het gebed. Het gebed van heel de gemeente overigens. Ook van degenen die de opvoedingsfase al achter zich hebben liggen, de ouderen onder ons, ook van hen die helaas nooit de kinderzegen ontvingen, maar wel meebidden voor heel de gemeente.

En gij zult daarvan spreken. Dat kan betekenen: dat opzeggen. Dat voor jezelf opzeggen en het zo zelf je eigen maken. Mooi als kinderen dat ouders zien of horen doen. Merken dat vader en moeder zelf ook het bijhouden. Dat vader of moeder niet alleen voor het werk een cursus volgen om bij te blijven, maar dat ze ook studeren in het Woord. Ermee bezig zijn. In de gemeente of thuis met een Bijbel met kanttekeningen ofzo. En ervan spreken. Ja waar praten vaders graag over met hun kinderen? En moeders? Toch niet over van alles en nog wat maar zelden over de HEERE? Waar hebben vader en moeder het over als ze uit de kerk komen?

En dat als ge in uw huis zijt en als ge op de weg gaat. Dus waar je ook bent. Altijd bereid tot verantwoording. Kan zij als je samen met je kind iets aan het doen bent, een fiets repareren of konijnenhok aan het maken, of in de winkel loopt en ineens komt er een vraag: waarom sterven mensen? Waarom vloekt die mevrouw? Altijd bereid om erover te praten erop in te gaan. Als je het daarover hebben wilt legt papa zijn krantje direct weg en stopt moeder direct met naaien.

En als ge opstaat en als ge naar bed gaat. Heel de dag door bereid.

En beschikbaar. Dat er toch altijd één van de ouders beschikbaar is om het gezin op te vangen, en ervoor te zijn. Je hebt er echt een fulltime taak aan met zijn tweeën: kinderen opvoeden. Dan moet je toch wel heel goed nadenken of je allebei tegelijk buitenshuis kunt werken en de kinderen door anderen op laat vangen.

En gij zult ze hebben aan uw hand, tussen uw ogen en aan de deurposten. Van die herinneringen kan zo goed zijn: een bordje bij de computer met Galaten 5:19-22 erop, een doopkaart ophangen op de kamer, een Bijbeltekst aan de muur.

Gij zult het uw kinderen inscherpen. Op grond van de goede belijdenis. Met het grot gebod in het hart. Wat bombardeert de duivel die brug! Constant voert hij aanvallen uit. Dat was de 3e doopvraag: naar uw vermogen te onderwijzen of te doen en helpen onderwijzen. Naar uw vermogen: dat betekent aan de éne kant zoveel u kunt. U gaf uw ja-woord. En de HEERE komt erop terug. Elke keer weer in een doopdienst. Om ons stil te zetten. Terug te laten zien. In Christus onze schuld te vergeven, en ons voornemen weer aan te scherpen: o HEERE, laat ons dit mogen doen in Uw kracht.

Naar uw vermogen: dat houdt ook in: de HEERE weet het, die vader die mentaal overspannen is en burn out en zo graag meer zou willen maar niet kan, de HEERE weet het, die moeder die er alleen voor staat en doet wat zij kan en nog zoveel tekortschiet voor haar gevoel. Dat weet de HEERE ook. En je mag het voor Hem neerleggen. O HEERE, enige HEERE, onze God, wilt U het gebruiken tot Uw eer.

En als onze kinderen de HEERE mogen leren kennen. Dan blijft maar één ding over: verwondering, dankbaarheid. Dat U over zo'n wankele brug Uw werk doet voorgaan. Van geslacht tot geslacht.

Amen